

**BO'LAJAK PROFESSIONAL TA'LIM O'QITUVCHILARNING AKT
BO'YICHA TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHNING DIDAKTIK
YO'LLARI**

To'rayev Ro'ziboy Norovich,
Abilov Samandar Xolto'raevich
Termiz davlat pedagogika instituti o'qituvchisi,
Termiz davlat universiteti magistranti
Telefon: +998975340320, +998887018895
turayev.ruziboy@bk.ru

Annotasiya:

Maqolada bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarini AKT bo'yicha tafakkurini shakllantirish metod, usullari to'g'risida tushunchalar berilgan. Zamonaviy ishlab chiqarishning umumiy ilmiy-texnikaviy tomonlarini ochib beruvchi fanlar qonunlari, tushunchalari va ularni o'qitish yo'llari keltirilgan.

Аннотация:

В статье дается представление о методах и методах формирования мышления будущих учителей профессионального образования по ИКТ. Представлены законы, понятия и способы преподавания наук, раскрывающих общие научно-технические аспекты современного производства..

Annotation:

The article provides insights into the methods and methods of forming the thinking of future teachers of professional education on ICT. The laws, concepts and ways of teaching the sciences that reveal the general scientific and technical aspects of modern production are presented.

Kalit so'zlar: axborot texnologiyalari, professional ta'lim, didaktika, metod

Ключевые слова: информационные технологии, профессиональное образование, дидактика, методика.

Keywords: information technologies, professional education, didactics, method
Ilmiy-texnikaviy taraqqiyoti ish mazmuni va usullarining tobora murakkablashib qiyinlashishiga sababchi bo'ladi. Ushbu faoliyat qidiruv bilan bog'liq bo'lib, AKT

va texnologik bilimlarni doimiy ravishda yangilashni va qarorlar qabul qilishda samaradorlikni talab qiladi. Hozirgi vaqtda dunyoning rivojlangan mamlakatlariga rivojlanishiga asosiy sabablardan biri bu, o'sha mamlakat yoshlarining AKT bo'yicha tafakkurining tobora shakllanib borishidir. Yurtimizda ham bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarning AKT bo'yicha tafakkurini, fikrlashini rivojlantirish borasida bir qancha o'qitish usullaridan foydalanilmoqda. AKT bo'yicha fikrlashni rivojlantirish bo'yicha, amaldagi o'qitish usullari orasida asosiy o'rinni o'qitishning axborot-reproduktiv turiga tayanadiganlar egallaydi.

O'tgan asrning 60-yillaridan boshlab ta'lim muassalarida AKT bo'yicha texnik fikrlashning rivojlanishi bilan birgalikda faol ravishda o'rganilmoqda. Turli manbalarning tahlili shuni ko'rsatdiki, AKT bo'yicha fikrlash ta'rifi aniq chegaralarga ega emas. Eng muhimi, bizning nuqtai nazarimizdan, quyidagi ta'rif: AKT bo'yicha fikrlash - bu tushunish maqsadida AKT bo'yicha vositalar va texnologik jarayonlarni ishlab chiqish, yaratish va qo'llashga qaratilgan fikrlash turlaridan biri, voqelikni mantiqiy aks ettirish shakllari, tabiat va jamiyatni muayyan tarixiy sharoitlarda o'zgartirish [2].

Zamonaviy AKT bo'yicha fikrlashning o'zigaxos xususiyati simulyatsiyalar, virtual dunyo (Jan Baudrillard) va texnologiyani yaratish va faoliyat ko'rsatishning yangi tushunchalarini joriy etishdir. 21-asrda bo'lajak professional ta'lim o'qituvchining AKT bo'yicha tafakkurini shakllantirish AKT tizimlarni boshqarishning elektron texnologiyaga o'tkazilishi, tobora ko'proq qurilmalar va mashinalarning yopiqligi, "qora quti" tamoyili bo'yicha ishlaydigan ajratilmaydigan tizimlar bilan murakkablashmoqda.

Ta'lim tizimida bir-biriga izchil va uslubiy jihatdan mos kelmaydigan ko'plab o'quv fanlari mavjud. Bu fanlarning bir-biridan ajratilishi professional ta'lim o'qituvchisining kasbiy sifatlarini shakllantirishda jiddiy qiyinchiliklar tug'diradi.

Bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarni har xil turdagi k o m p y u t e r b i l a n b o s h q a r i l a d i g a n mashinalar, uskunalar va ishlab chiqarish turlari bilan tanishtirishni nazarda tutadi. Kompyuter texnologiya ob'yektlarining farqi bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilar bilan AKT ob'ektlarning o'ziga xos xususiyatlarini, muhim belgilarini, xususiyatlarini o'rganishni tashkil etish imkonini beradi, bu bilimlar bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarning AKT bo'yicha tasavvurlarini chuqurlashtiradi va kengaytiradi. Zamonaviy ishlab chiqarishning umumiy ilmiy-texnikaviy

tomonlarini ochib beruvchi fanlar qonunlari, tushunchalarining AKT yo'nalishi, o'zaro bog'liqligi AKT bo'yicha bilimlarning mohiyatini tashkil etadi. AKT bo'yicha ko'nikmalar ishlab chiqarish mazmuni bilan ilmiy-texnikaviy muammolarni hal qilish bilan bog'liq. Bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilar orasida AKT bo'yicha ko'nikmalarning mavjudligi ularga kinematik sxemalarni tuzish, nosozliklarni aniqlash, shuningdek, dizayn, texnologik, AKT, grafik va boshqalar kabi funktsiyalarni rivojlantirishga imkon beradi. [1,2,3]. AKT bo'yicha bilimlar qator ma'lum xususiyatlarga ega: bilimlar birgina emas, balki turli xil vositalar va texnologik jarayonlarga asoslanadi, bu esa bilimlarni bir ishlab chiqarish holatidan ikkinchisiga o'tkazishni osonlashtiradi; bilimlar zamonaviy AKT bo'yicha tuzilishi va faoliyati asosida tabiiy, matematika, umumiy texnikaviy fanlari qonunlari va tushunchalarini o'zlashtirish asosida shakllanadi; bilim dinamik, fan, ishlab chiqarish va ularning o'zaro aloqadorligi rivojlanishi bilan bog'liq holda o'zgarishlarga uchraydi; bilim bir fanning mazmunini tashkil etmaydi, ular o'rganilayotgan ob'ekt mazmuni bilan shartlangan ko'pgina fanlarning qonuniyatlarini, tushunchalarini aks ettiradi.

Bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarning bunday faoliyatini tayyorlashning asosi ularning kompyuter bilan boshqariladigan ob'ektlari (mashinalar, asboblardan va boshqalar) faoliyatining umumiy ilmiy tamoyillarini o'rgatish, turli xil muhandislik ob'ektlarining xilma-xilligida umumiylikni topish, individual jihatlarni tahlil qilish va boshqalar. AKT bo'yicha boshqariladigan qurilmalar detallari elementlarining strukturaviy shakllari, amaliy va mustaqil ishlarni eskiz qilish va bajarish, kuzatish, diqqat, fikrlash va fazoviy tasavvurni rivojlantirishga qaratilgan muammolarni hal qilish, shuningdek, estetik didni singdirish, ijodiy bajarish usullari. vazifalar, tejamkorlikni rivojlantirish va materiallardan tejamkor foydalanish[5].

Yuqoridagilardan quyidagi xulosaga kelishimiz mumkin, o'qitish jarayonida o'quv jarayonidagi predmetlararo integral yondashuv natijasida bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarning o'quv materialini idrok etishi ularga ob'ektlar, hodisalar, qurilmalar va ishlash tamoyillarining har tomonlama, yaxlit ko'rinishini yaratish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Muxina, M. V. Kognitiv vazifalar tizimidan foydalangan holda bo'lajak texnologiya va tadbirkorlik o'qituvchisida texnik fikrlashni rivojlantirish: dissertatsiya... kand. pedagogika fanlari. Nijniy Novgorod, 2003 yil; 214.
2. R.N.Turaev. IMPROVING THE USE OF E-LEARNING ENVIRONMENT IN TEACHING WEB PROGRAMMING. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences 10 (1). 2022.
3. R.N.Turaev. THE IMPORTANCE OF THE FORMATION OF WEB PROGRAMMING COMPETENCIES IN SCHOOLCHILDREN. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences 10 (1). 2022.
4. R.N.Turayev, L.Muhammadiyeva. INNOVATIVE WEB PROGRAMMING TRAINING OPPORTUNITIES USING CMS SYSTEM. YOUTH, SCIENCE, EDUCATION: TOPICAL ISSUES, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS 2. 2023
5. Abdiqodirov A., Haitov A., Hodiev R. Axborot texnologiyalari Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik.-T.:O'zbekiston, 2002 yil.

